718/05

Den 3. marts 2005 blev i sag nr. 64.169:

xxxx xxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xx
xxxx xxxxxxx

mod

Codan Forsikring A/S
Gl. Kongevej 60
1790 København V

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der er født i 1956 og har tegnet livsforsikring i Codan Forsikring A/S, påstår selskabet tilpligtet at yde præmiefritagelse og udbetale invaliderente for perioden 22/10 2002 til 1/6 2004, dog med respekt af karensperioden på 3 måneder.

Selskabet har afvist at yde præmiefritagelse og udbetale invaliderente for den nævnte periode med henvisning til, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med 2/3. Efter sagens indbringelse for nævnet har selskabet imidlertid tilkendegivet, at det er indstillet på at bevilge ydelser for perioden 1/2 2003 til 1/1 2004 ud fra en vurdering af klagerens erhvervsevne i hendes hidtidige erhverv som chauffør.

Det fremgår af sagen, at klageren ved skadeanmeldelse af 3/3 2004 anmeldte, at hun var blevet sygemeldt den 22/10 2002 på grund af kroniske rygsmerter, hvorfor hun ønskede præmiefritagelse og udbetaling af invaliderente. Til brug for vurdering heraf indhentede selskabet de lægelige og kommunale akter i sagen.

Det fremgår af de indhentede oplysninger, at klageren i sygeforløbet har været behandlet på F. sygehus.

Af journaludskrift fra F. sygehus af 24/2 2003 fremgår bl.a.:

"Nuværende sygdomme og aktuelt:
Patienten har i mindst 10 år haft tilbagevendende smerter i lænden, som er kommet ca. 1 gang om året og har varet fra 7 til 14 dage, men derimellem har patienten været smertefri. Nu omkring 17.10.02 igen smerter i lænden, senere med udstråling til venstre ben. Blev henvist til fysioterapeut og har fået Mackenzie-øvelser, hvorefter smerterne i benet efterhånden er forsvundet. Der er dog stadig smerter i lænden og også i brystrygraden. Kan være smertefri nogle timer hver dag, når hun passer på. Træner i øvrigt flittigt tre gange om ugen i fysioterapeutens træningslokale. Går ture med sin hund flere gange dagligt og cykler også på kondicykel næsten hver dag.
Røntgen af columna thoracolumbalis januar 2003 viser 6 lændehvirvler, let spondylose uændret fra 1992.
…
Objektivt:
…
Gangen naturlig. Kan gå på hæle og tæer. Kan tage 5 dybe knæbøjninger. Finger-gulv-afstand 0. Bagudbøjning og sidebøjning og rotationer giver lidt flere smerter i lænd. I liggende [stilling] er der normal kraft, sensibilitet og reflekser i benene. Strakt benløft bilateralt 90 grader uden tegn til rodtryk. Der er maksimal ømhed L5/S1 og L4/L5 og Th4-5, men også nogen ømhed derimellem. Der er muskulær ømhed i begge glutealregioner.

Konklusion:
Langvarige smerter i lænd og brystrygrad. Røntgenbilleder giver ikke nogen sikker forklaring. Generelt gælder dog, at man kun hos 25 % af alle patienter med rygsmerter kan give en sikker anatomisk forklaring uanset hvilke undersøgelser, man lader patienten gennemgå. Der er ingen tegn til rodtryk, derfor ingen grund til yderligere undersøgelser.
…
Prognosen er sandsynligvis langsom bedring inden for det nærmeste halve år, dog usikkert om patienten kan blive smertefri."

Af journaludskrift fra F. sygehus af 7/4 2003 fremgår bl.a.:

"Siden sidst langsom bedring. Kan nu være næsten smertefri i nogle dage når hun passer på.

…

Jeg anbefaler dog, at patienten starter med forsigtig arbejdsprøvning startende med 2-3 timer dagligt og langsom stigning i arbejdstiden.

…

Jeg vurderer, at der også fremover vil være varige skånehensyn i form af afvekslende gående, stående og siddende arbejde uden tunge løft."

Klageren har i sygeforløbet været igennem 2 arbejdsprøvningsforløb. I perioden 23/4 til 19/10 2003 var klageren i arbejdsprøvning i en børnehave, hvor hun beskæftigede sig med forefaldende opgaver. Klageren var herefter fra den 20/10 2003 i arbejdsprøvning hos virksomheden NK, hvor hun beskæftigede sig med pakke- og sorteringsopgaver.

Af kommunens notat af 18/11 2003 fremgår bl.a.:

"Er stoppet i arb.prøvning i børnehaven, da hun ikke magtede fortsat at øge timetallet ud over de ca. 6 timer dgl. Der var tale om primært gående og stående arbejde. Havde behov for også at sidde ned, men der var ingen arbejdsopgaver, der passede hermed, derfor måtte hun holde deciderede pauser for at hvile ryggen og disse mange pauser anslår E.B.S. [klageren] til at løbe op i 1½-2 timer af de 6 timer.

…

E.B.S. er startet op i ny arbejdsprøvning på N.K. den 20.10.03. Hun har her større mulighed for at sidde ned til opgaverne, samtidig med at hun også har mulighed for at gå og stå. Startede op med 6 timer dgl. med henblik på at øge timerne til fuld tid. Har ikke magtet at øge timerne på trods af at hun hele tiden varierer arbejdsstillingerne.

Hun tilkendegiver, at hun altid har smerter i ryggen men at intensiteten heraf varierer. Det samme billede som i børnehaven viser sig også her, at E.B.S. som dagen går får øgede smerter og bliver træt i ryggen. Som timerne går, må hun hyppigere lave strækøvelser og op at stå. Iflg. arbejdsgiver kan man se på E.B.S.'s ansigtsudtryk, når hun har smerter. Hun er ikke pylret. Hun er god til at sige fra. E.B.S. tilkendegiver, at hun bruger al sin energi på de ca. 6 timers arbejde (ryggen brugt op). Får ikke lavet noget hjemme."

De 2 arbejdsprøvningsforløb resulterede i, at klageren pr. 1/1 2004 blev fundet berettiget til fleksjob. Der var imidlertid ikke et konkret arbejdstilbud til klageren på dette tidspunkt.

Klageren deltog i perioden 12/1 til 30/1 2004 i et rygkursus på Rygcentret ved F. sygehus. Der blev i forbindelse hermed udarbejdet en slutstatusrapport, der er dateret den 18/2 2004. Af rapporten fremgår bl.a.:

"**Fysioterapeut**

…

Ved fortesten havde hun konstante smerter i lumbalcolumna, af og til med snurrende udstrålende smerter ned i begge balder og ned bag på lårene til knæniveau. Desuden havde hun en følelse af træthed i torakalcolumna. Hun havde store problemer f.eks. under gang, hvor smerterne hurtigt blev provokeret. Holdningen var præget af reduceret lumballordose og øget torakalkyfose. Desuden var hovedet protraheret og skuldrene var depremerede og protraherede. Hun var særdeles muskulær ustabil omkring lumbalcolumna, pelvis og scapula, ligesom der var positiv Trendelenburgs test. Hun havde desuden et meget hurtigt og uhensigtsmæssigt bevægemønster. Under opholdet har E.B.S. opnået at reducere sine smerter, således at hun på nuværende tidspunkt er smertefri. Derudover har hun opnået en øget muskulær stabilitet omkring lumbalcolumna, pelvis og scapula. Den øgede lokale muskulære stabilitet har været medvirkende til, at hun nu f.eks. kan gå lange ture uden at få smerteforværring. Dermed er hendes fysiske aktivitetsniveau steget betydeligt. Endvidere har hun opnået en øget kropsbevidsthed, hvilket ses ved at hun nu bevæger sig mere roligt og hensigtsmæssigt. Hun giver ved afslutningen af opholdet udtryk for, at hun har opnået smertelindring i lænden og føler hun fungerer bedre fysisk.

…

Ergoterapeut

…

Hendes fremtidige arbejde bør være uden tunge løft, og uden risiko for vrid i bevægeapparatet. Der skal være mulighed for variation mellem gående, siddende og stående arbejdsstillinger.

…

Psykolog

…

Hun vil stadigvæk kunne udføre de fleste af sine arbejdsfunktioner, hvis hun lytter til kroppens signaler og accepterer, at der er enkelte områder, hvor hun må sige nej og bede andre om hjælp, fordi det er for belastende for ryggen.

…

Lægefagligt notat

…

Prognose: Selvom smerterne nu er næsten væk, skal hun også fremover passe på og bruge det hun har lært på Rygcentret. Da vil de sandsynligvis kunne holdes nogenlunde under kontrol, men kan sandsynligvis ikke blive helt smertefri. Der er varige skånehensyn i form af afvekslende, gående, stående, siddende arbejde uden tunge løft."

Klageren gennemgik herefter endnu et arbejdsprøvningsforløb, der resulterede i, at klageren pr. 1/6 2004 blev visiteret til et fleksjob som pædagogmedhjælper 25 timer ugentligt.

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at der ikke er belæg for at antage, at klagerens generelle erhvervsevne har været nedsat med 2/3 efter den 1/1 2004. Selskabet har til støtte herfor i skrivelse af 6/8 2004 til nævnet bl.a. anført følgende:

"Forsikrede lider af kroniske rygsmerter. Ved røntgenundersøgelse er der alene fundet begyndende degenerative forandringer og ved senere undersøgelser er der registreret smerter i ryggen, men der er ikke fundet tegn på rodtryk.

Vores lægekonsulent har gennemgået de lægelige akter og har fundet, at de foreliggende oplysninger om forsikredes helbredsmæssige forhold ikke kan begrunde en væsentlig nedsættelse af den generelle erhvervsevne. Det er dog vores lægekonsulents vurdering, at det på baggrund af oplysningerne om forsikredes smerter i ryggen må antages, at hendes erhvervsevne er nedsat inden for erhverv, der er rygbelastende. Efter vores vurdering er der dog ingen oplysninger i sagen, der kan begrunde et generelt erhvervsevnetab på mindst to tredjedele.

Vi skal i denne forbindelse bemærke, at forsikrede har gennemgået to arbejdsprøvningsforløb, hvor hun arbejdede op mod 4-5 timer dagligt, og at hun i forbindelse med det ene af de to arbejdsprøvningsforløb udførte arbejdsopgaver, der efter vores opfattelse ikke synes at have tilgodeset forsikredes skånehensyn i forhold til hendes ryglidelse. Hun var således under det ene forløb i en børnehave, hvor hun primært skulle tage sig af køkken- og lettere rengøringsopgaver.

…

Forsikrede har således været i stand til at bestride et arbejde 4-5 timer dagligt, uanset, at arbejdet ikke indeholdt arbejdsopgaver, der fuldt ud kunne tilgodese hendes skånehensyn i forhold til hendes ryglidelse. Dette synes at støtte den vurdering, at forsikredes generelle erhvervsevne ikke har været nedsat med mindst to tredjedele, idet det på baggrund af forsikredes arbejdsprøvningsforløb i børnehaven må kunne antages, at forsikrede burde kunne have arbejdet mere end to tredjedele, såfremt der var blevet taget hensyn til hendes ryglidelse. Det skal særligt bemærkes at forsikrede under hendes arbejdsprøvningsforløb jo også rent faktisk har arbejdet væsentligt mere end en tredjedel af en normal arbejdsuge, selvom arbejdet indeholdt arbejdsopgaver, der ikke kunne tilgodese forsikredes lidelse i tilstrækkeligt omfang.

…

For så vidt angår perioden efter den 1. januar 2004, hvor forsikrede fik tilkendt fleksjob, skal vi fastholde, at forsikrede ikke har været berettiget til ydelser, idet hendes erhvervsevne efter denne dato må vurderes i forhold til det generelle arbejdsmarked og ikke i forhold til hendes hidtidige erhverv. Og på baggrund af sagens oplysninger, finder vi det ikke godtgjort, at forsikredes generelle erhvervsevne har været nedsat med mindst to tredjedele."

Af forsikringsbetingelsernes § 6 fremgår, at rettigheder ved invaliditet reguleres efter regulativet for invaliditetsydelser.

Af regulativet for invaliditetsydelser fremgår:

"**1 Almindelige forudsætninger for at opnå invaliditetsydelse**

Hvis forsikrede som følge af sygdom eller ulykkestilfælde mister arbejds- og erhvervsevnen i mere end 3 måneder, gælder nedenstående bestemmelser for tiden

derefter, når forsikringen efter sit indhold giver ret til en eller flere af de under pkt. 3-6 nævnte invaliditetsydelser.

…

4 Præmiefritagelse ved 2/3 invaliditet

En i policen anført ret til præmiefritagelse ved 2/3 invaliditet indtræder, når bestemmelserne under pkt. 1 og 2 er opfyldte, og forsikrede ikke længere er i stand til ved en beskæftigelse, der svarer til hans kræfter og færdighed under billigt hensyn til hans uddannelse og hidtidige virksomhed, at erhverve 1/3 af det, som legemligt og åndeligt sunde personer i tilsvarende aldersklasse med lignende uddannelse og i samme egn plejer at indtjene ved arbejde.

…

5 Udbetaling af invaliderente

En i policen anført invaliderente udbetales, når betingelserne for at opnå præmiefritagelse ved 2/3 invaliditet er opfyldte, jfr. pkt. 4."

Nævnet udtaler:

Indledningsvis bemærkes, at selskabet over for nævnet har tilkendegivet, at det er indstillet på at bevilge ydelser for perioden 1/2 2003 til 1/1 2004. Karensperioden på 3 måneder løber imidlertid fra klagerens sygemelding den 22/10 2002, hvorfor karensperioden udløber den 22/1 2003. Idet selskabet har tilkendegivet, at det vil yde forsikringsdækning for perioden indtil den 1/1 2004, må selskabet som følge heraf være forpligtet til at yde dækning for perioden 22/1 2003 til 1/1 2004.

Nævnet har gennemgået sagen og må på det herefter foreliggende grundlag være enig med selskabet i, at klagerens generelle erhvervsevne ikke kan anses for nedsat i dækningsberettigende grad efter den 1/1 2004. Nævnet kan derfor heller ikke pålægge selskabet at yde præmiefritagelse og udbetale invaliderente i perioden efter den 1/1 2004.

Herefter, og under forudsætning af, at selskabet yder forsikringsdækning for perioden 22/1 2003 til 1/1 2004 med tillæg af renter efter forsikringsaftalelovens § 24,

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen
formand

Underskrevet i formandens fravær

Henning Jønsson
direktør